

השוחרת פרק שני חולין

לד.

עין משפט
נר מצוה

פח א מ"י פ"ח מהל'
צמות העומתה ה"י
ו"פ הל"ד והל"י ו"פ"
הלכה ה'
פ"ח ב מ"י פ"י ה"ג:
צ א מ"י פ"ח ה"ג:

רבינו גרשום

הקדש בידים מטובבות:
ולוקמה בחולין שנעשו על
טהרת הטרומה כו'. כלומר
ולוקמה מתניתין דאין
נאכלין בידים מטובבות
בחולין שנעשו על טהרת
הטרומה ור' יהושע כלומר
דהא מודי בחולין שנעשו
על טהרת הטרומה דאית
בהו שלישי: לא סלקא
דמזון דמזון דמזון כ'לומר
השוחט בהמה היה ועוף
ההוא בשו: אין בשר
בבשר מיחלף. כלומר
א"פ שאין היה בקדשים
גורמין היה אבו בהמה
דאיתיה בקדשים אבל
בשר בפירו לא מיחלף
ואי בהטרומה היאך גורמין
בשר אבו פירו: מאן
כלומר רבה בר בר חנה.
כלומר דרבה בר בר חנה
סבר לר' יהושע חולין
שנעשו על טהרת הקדש
ליה בהו שלישי דבבעיני
למזון בסוף ההלכה: א"ל
ר' אליעזר לר' יהושע
מצינו שהאכל חמור
ואי בתרומה האכל אלא
אכילת חמור: אלא
מצינו שהאכילת חמור
אכל האוכל דאילו אוכל
בכביצה. כלומר דאילו
אוכלין מטמאין בכביצה
כו': אלא שני שני למה.
כלומר לדברך שאתה
אומר שהאוכלין חמור מן
האוכל לפיכך האוכל אוכל
ראשון אינו אלא שני אלא
האוכל אוכל שני למה הוא
שני כמורו הוא לדברך
אין חמור אוכל כאוכלין:
א"ל מצינו שהשני עושה
שני ע"י משקין. כלומר
שאם נגעו משקין באוכלין
שניים הרי הם כמורו:
משקין נמי תחלה (הא)
[הו] דנתן כל הפוסל את
הטרומה כו' ואיהו דבר
הפוסל את הטרומה זהו
שני ועושים משקין תחלה:
חזן מטבול יום כלומר
שטבול יום פוסל תרומה
ואין עושים משקין תחלה:
ועוד שלישי שני למה.
כלומר לדברך שאתה
אומר שהאוכלין חמור מן

מאן חבריא רבה בר בר חנה. לא ר"ל רבי אלעזר דלעיל דלא
הוה קרי ליה חצריה דרבו הוה כדאמר בפ"ק דצ"ק (דף י' א':)
וצ"ש נחלין (ב"ב דף ק"ח.) דאמר עולא אמר רבי אלעזר הלכה
גוזיין מן העבדים אבל קשיא אמאי לא קאמר עולא רבותי אומרים
וגראיה דרבי אלעזר לא קאמר לעיל
יתר אלא הכא בחולין שנעשו על
טהרת קדש עסקינן והש"ס הוא
דמסיים ודלא כרבי יהושע:
ואובב"ר עד דאב"ר חצי פרס.
אע"ג דמפרש ר"ת דבי"ח
דבר גזרו על אדם האוכל כביצה
שיהא טמא מ"מ מייתי ראייה מפסול
גוייה שיהא ממחלה בחצי פרס:
טומאה משיעורין לא גמרינן.
תימה הרי מנינו נבלת
כהמה דמטמאה ואוכלה טמא אלמא
מאכל חמור מן האוכל: **שני שני**
למח. דאע"ג דאיכא למיגזר דכדי
לחליל אוכלין טמאין שדי לפיו משקין
(ט) דמטמא מ"מ אזי לאו דלשכתן
בעלמא שני דעביד שני לית לן למיגזר
דלא להוו מיילי דרצנן חוכא ואיטולנא:
מציינו שני עושה שני ע"י משקין.
וא"ת ואמאי לא קאמר
ע"י ספר דאמרין בפ"ק דשבת (דף
י'.) דהו מ"מ דבר וידים הצאות
מחמת ספר נמי פוסלות תרומה
כדאמר מהס י"ל דלא ציני לנתוי
אלא ממאכל דעביד מאכל אחר שני
דומיא דמאכל דעביד אדם שני ועוד
דהא דספר עביד דידים שניות וגם
פוסלות את התרומה לר' משום
טומאה אלמא משום חומר:
משקין תחלה נמי הוו בדתנן
ובו. לא צ"ל להקשות
שכמורו יעשה האדם ראשון דלמה ש'
לו להיות ראשון אלמא רצה לומר דהא
דעביד שני היינו דווקא ע"י משקין
שהן תחלה ול"ג מה שכמוז בספרים
אמר ליה רבי יהושע שאני משקין דעלוים לקבל טומאה דמ"מ לא
מיך כלום: **אף אני לא אמרתיו בו.** י"מ כי מהכא דיין דחצריא
סברי

חולין שנעשו על טהרת הטרומה ורבי יהושע
לא ס"ד דקתני בשר דאי בהטרומה בשר מי
איכא אלא מאי בקדשים חיה בקדשים מי
איכא בשר בבשר מיחלף בשר בפירו לא
מיחלף אמר עולא חבריא אמרין בחולין
שנעשו על טהרת הקדש ודלא כרבי יהושע
ואנא אמנא רבי יהושע היא ולא מיבעיא
קאמר לא מיבעיא חולין שנעשו על טהרת
קדש דחמורי דאית בהו שלישי אלא אפילו
חולין שנעשו על טהרת תרומה נמי אית בהו
שלישי מאן חבריא רבה בר בר חנה היא
דאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מאי אהדרי
רבי אליעזר ורבי יהושע להדרי אמר לו ר"א
לרבי יהושע מצינו אוכל חמור מן האוכל
דאילו נבלת עוף מהור בחזן לא מטמא
ואילו אוכלה מטמא בגדים אבית הבליעה
ואנו היאך לא נעשה אוכל (ט) כמאכל ורבי
יהושע מנבלת עוף מהור לא גמרינן דחידוש
הוא אלא מצינו שהמאכל חמור מן האוכל
דאילו מאכל בכביצה ואוכל עד דאכיל
כחצי פרס ואנו היאך נעשה אוכל כמאכל
ור"א טומאה משיעורין לא גמרינן ועוד
לדברךך שאתה אומר על ראשון שני יפה אתה
אומר שני שני למה אמר לו (ט) מצינו שהשני
עושה שני ע"י משקין אמר לו והא משקין נמי
תחלה הוו דתנן: **"כל הפוסל בתרומה**
מטמא משקין להיות תחלה חזן מטבול
יום ועוד שלישי שני למה אמר לו אף
אני לא אמרתיו אלא בתרומה לשהתרתה
טומאה
אמר ליה רבי יהושע שאני משקין דעלוים לקבל טומאה דמ"מ לא
מיך כלום: **אף אני לא אמרתיו בו.** י"מ כי מהכא דיין דחצריא
סברי

חולין שנעשו על טהרת הטרומה. כלומר האי אוכל ראשון ושני ושלישי
דקתני בחולין מיירי במסכת טהרות (פ"ג מ"ג) וצאנו אוכל חולין
אתה מוצא שלישי הא שני לא עביד שלישי בחולין אתה מוצא בחולין
שנעשו על טהרת הטרומה: על טהרת הטרומה אין על טהרת הקדש
לא. דנטלה דעמו ואין שם טהרת
הקדש נתפסת עליהם אבל בטהרת
הטרומה נתפסין אלמא מתינתין
דלא כרבי יהושע אבל כר"א אתיח
דהא סתם קאמר שלישי שלישי
אפילו בחולין שנעשו על טהרת הקדש:
דקתני צפר. מתינתין בצפר חולין
קאי ובשלמא פירות חולין אדם
מתפסין בטהרת הטרומה כדי שיהא
רגיל להתנהג בטהרת הטרומה שאם
מתחלף לו תרומה בחולין ויחלף תרומה
בצוקת חולין היא אוכלה בטהרת
אל בשר למא חתומה ואין כזה
מתפסין לבשר חולין טהרת הטרומה
משום דלא מיחלף ליה תרומה
בצפר חולין שיצא לאוכלה כדרך
החולין: **בשר בצפר מיחלף.** לפיכך
דרך אוכלי קדש לאכול בשר חולין
אפי' של חיה בטהרת הקדש שאם
מתחלף לו בשר הקדש זה שיהא
אוכלה בטהרת: **בשר צפירי לא**
מיחלף. תרומה אינה אלמא צפירות
ואינו נחלף בצפר לפיכך אין דרך
הכהנים להתפסין לבשר חולין שלהן
טהרת הטרומה: **אמר עולא חצריא**
אמרין. סדאמרו צמנתה דקתני
שלישי בחולין שנעשו על טהרת הקדש
קמיירי ודלא כרבי יהושע ואנא אמנא
דרבי יהושע נמי ס"ל הכי דחולין
שנעשו על טהרת הקדש אית זהו
שלישי והאי דקאמר רבי יהושע בחולין
שנעשו על טהרת הטרומה רבותא
אשמועינן דאפי"ה אית זהו שלישי
וכ"ש חולין שנעשו על טהרת הקדש:
מאן חולין שנעשו על טהרת הקדש:
מאן חולין שנעשו על טהרת הקדש:
נקט רבי יב"ש. דכביצה ליה דדוקא
אליעזר ורבי יהושע להדרי. מה השיבו זה לזה איש על דברי חבירו:
מנינו שהאוכל חמור מן האוכל. האדם האוכל המאכל חמור מן
המאכל: **היאך לא נעשה אוכל כמאכל.** דהאוכל אוכל ראשון לא
הקטרים היא מטמאה האדם עד שהוא מטמא בגדיו וכל שאר טומאות מטמאות בגדיו ואין מטמאות צבית הקטרים הלכך גזרת הכתוב
היא ואין למדין הימנה ור"א סבר למדין: **אלא מנינו שהמאכל חמור מן האוכלו דאילו המאכל.** אקיצול טומאה כביצה (ט) אוכלין טמאין
שנעשו זו: **ואדם האוכל.** אוכלין טמאין אינו טמא אלא כ"ל ח"י פרס דמתן שיעורין (דף פ"ג:) ותלי חתיה לנטול את הגוייה את צ'
צביטה: **טומאה משיעורין לא גמרינן.** דשיעורין מילתא צאנפי נפשיה היא ולאו משום חומרן וקולא אלמא אוכל דמטמא כביצה כן שיער
בו הכתוב מכל האוכל אלא יאכל [ויקרא י"ח] ואמרין [וצפ"ח דיומא (ג. ב.) אוכל הנאכל צבת אחת ושיערו כחמם אין צבת הצביעה מחזיק יותר
מצינת תרנגולת ופסול גוייה כחמאי פרס הכי תקון רצנן: **ועוד לדברךך.** שאתה למד טומאה משיעורין לעשות מאכל חמור מן האוכל
מה שאתה אומר האוכל אוכל ראשון נעשה שני יפה אתה אומר אלמא שני שני למה: **אמר לו מנינו.** שאוכל שני עושה את חצרו שני:
ע"י משקין. אם נגע אוכל שני בצובל שהמסקה טופח עליו נעשו משקין תחלה כדקתני ואילו כל הפוסל את התרומה מנומא משקין
להיות תחלה וזו המסקה ועשה האוכל שני וכיון דאשכחן ע"י משקה דשני עושה שני בשום דוכתא מחמרינן גבי אדם האוכלו למהו
כותיה דאכילה חמירא ממוג: **וא"ל.** ר"א אי ממשקה ילפינן תחלה נמי צבית לנעמדיה להאי אדם כי היכי דמסקה נעשה ראשון. ורבי
יהושע לא יליף מן המשקה דהתם חומרך דמשקין הוא שעלוין לקבל טומאה אבל מן האוכל יליף: **חזן מן הטבול יום.** דאיך לטבול
טומאה מיניה ושע"ג דפסול תרומה לא עביד משקה ראשון: **אף אני לא אמרתיו.** האוכל אוכל שלישי נעשה שני: **אמר עולא.** חולין
של תרומה כלומר בחולין שנעשו על טהרת תרומה וכדאמר רבי יהושע כהדיא לעיל [ג:] וכיון דעל טהרת תרומה נעשו עבדי לאוכלין
שני: **מני טהרתה של תרומה טמאה היא אלל הקדש.** כדאמרין (ט) בחומר צקדש (תגיה דף ק"ח:) בגדי אוכלי תרומה מדרס לקדש
אלמא אין שמירת תרומה חשיבא שמירה אלל הקדש דהא מדרסות לגבי תרומה מטמאין ואפילו בחולין דהא טומאה דאורייתא היא
והאוכל תרומה נשמר הוא מן המדרס ואפי"ה לגבי קדש לא חשיבא שמירה וחשישן שמא יצבה עליהן אשמו ונהו ה"ג שלישי דתרומה
לגבי קדש מספקין ליה בשני הלכך האוכל שני לקדש שני שני עושה שני ע"י משקין. מדקאמר רבה בר בר חנה דאורתא ר"א לרבי
יהושע שלישי שני למה אמר אף אני לא אמרתיו כו' ש"מ דהא דקתני צמילתיה דרבי יהושע בחולין שנעשו על טהרת תרומה ה"ק צאלו
חולין יש שלישי שנעשו על טהרת תרומה ועלה קאמר אף אני לא אמרתיו דדוקא קאמר ולא רבותא דלוי טעמא היכי צמילתיה ואמר
באלו חולין הוא נעשה שני לקדש בחולין שנעשו על טהרת תרומה ומשום דטהרתה טומאה היא אלל הקדש ולעולם שלישי בחולין
שנעשו על טהרת הקדש איכא מאי קא מותב ליה ר"א שלישי שני למה הא אשמועינן רבי יהושע טעמיה. ועולא דאמר לעיל דרבי יהושע
בחולין שנעשו על טהרת הקדש נמי אית ליה שלישי סבר דהא דקתני צמילתיה דרבי יהושע בחולין שנעשו על טהרת תרומה טעמא
הוא דייבא צמילתיה דבחולין דטהרת תרומה הוא דאמרין נעשה גופו שני לקדש משום דטהרתה טומאה היא אלל הקדש אבל לא
בחולין דטהרת הקדש ולעולם אשמועינן דיש שלישי אצבעשין על טהרת תרומה וכ"ש צבעשין על טהרת הקדש והאי מהדרי ליה לא שמיע ליה
דאינו לא צמנתה ולא צביריתא מה שהשיבו זה לזה אלל רבה בר בר חנה שמיע ליה מרביהו (א"ג ס"ל לעולא דהאי אף אני לא אמרתיו לא היו דברים
מעולם דלרבי יהושע צביריתא קאמר דנעשה גופו שני לקדש וטעמא משום דטהרת שניהם צין נעשין על טהרת תרומה וצין צבעשין על
טהרת הקדש טומאה היא אלל הקדש והאי דקתני לעיל בחולין שנעשו על טהרת תרומה רבותא אשמועינן דאפילו צבתי איכא שלישי:
על

א) ג"ח כהכ"ל רש"י.
ב) ותי תוס' שבת ט' ד"ה
רבי יהושע. ג) ופרה פ"ח
מ"י פסחים ד' ד' (ד) וש"ך
ער לר' ג' (ה) (ו) וע"כ
ש"ך [לשם:] ח' ז"ל כהכ"ל.
ד) רש"י. ח' עין ש"ב, ח' ז"ל
צאן דרושין. ט) מן "האי"
מהדרי ליה" עד "מרביה"
למא כס"ב.
הגהות הב"ח
א) רש"י ד"ה אלל וכו'
מאובלין: ב) תוס' ד"ה
שני וכו' שדי לפיו משקין
דטרומה מ"מ לא לכו':
מוסף רש"י
כל הפוסל בתרומה. כל
הני דמייתין בפרק יציאת
השבת (יג:) גבי שמויה
עשר דבר שגורו עליהם
תורת שנים לפסול את
התרומה. מטמא משקין.
אפילו חולין. להיות
החלה חזן מטבול יום.
פוסל לתרומה את המורה
וגזירת כחבו ה"א ומ"מ
איך ישא טמאה דדיה ולא
גזרו ביה לעשות משקין
מתלה, דלחן דבני מורה
לריקין חזון, ועלם
דמשקין עלוים נעלם
טומאה, ומה היא עלתמן
שנקבלין טמאה שני
בכהו, גזרו עלוים חזן
הרבה שיהו כהנים מרזין
לשומין (פסחים ד' ד').
שיטה מקובצת
א) אבל בטהרת הטרומה
יכול להתפסן ונתפסין:
ומתיבת אלמא מחתי כו'
עד סוף הדבור נרשם עליו:
גבי שאל נמצא כס"י:
ב) אמר עולא חצריא
אמרין כדאמרין דמתני'
דקתני שני עושה שלישי
בחולין: ג) דאילו המאכל
מקבל טמאה מכביצה
אוכלין: ד) ואמרין בפי'
בתרא דיומא אוכל הנאכל:
ה) ולעולם אשמועינן דיש
שלישי בחולין שנעשו על
טהרת תרומה: